

Olga Vučetić, prof.

Filozofski fakultet u Rijeci
Rijeka, Omladinska 14

Stručni članak

UDK: 821.111-1

81'255.4=111=163.42

355.49

Primljeno: 02. lipnja 2005.

Odobreno: 08. lipnja 2005.

BITKA KOD TRAFALGARA U PJESNIČKOM IZRIČAJU Uz 200. obljetnicu bitke kod Trafalgara

Bitka kod Trafalgara spada među najznačajnije bitke u povijesti pomorskih ratova. U toj je bitki, koja se odigrala 21. listopada 1805., britanska flota porazila ujedinjene flote Francuske i Španjolske. Zapovjednik flote, admiral Nelson, smrtno je ranjen u tijeku bitke. Ta je pobjeda spasila Britaniju od invazije i osigurala joj mjesto prve pomorske sile u idućih sto i više godina.

U čast 200. obljetnice bitke kod Trafalgara, u ovom se radu prezentiraju prijevodi triju pjesama posvećenih tom slavnom povijesnom događaju. U dvjema pjesmama, u Bitki kod Trafalgara i Nelsonovoj smrti, slavi se pobjednička bitka i oplakuje Nelsonova smrt, dok treća, Topnik Joe, na šaljiv način opisuje događaje vezane za bitku.

Ključne riječi: pomorska bitka, flota, obljetnica, prijevod, pjesma

1. UVOD

U povijesti pomorstva, posebice pomorskih ratova, ove se godine slavi značajna obljetnica – dvije stotine godina od slavne bitke kod Trafalgara, bitke koja je za Veliku Britaniju predstavljala obranu ponajprije njenog životnog prostora a onda i vlasti nad morskim prostranstvima.

Iako otočna država, Britanija se s razlogom uvijek bojala invazije s kopna. Britansko je otočje doživjelo invaziju Kelta (VIII. stoljeće pr.n.e.), Rimljana (I. stoljeće), Angla, Sasa i Juta (V. stoljeće), Williama Osvajača iz Normandije (1066.), a tijekom cijelog drugog tisućljeća susjedne zemlje s Kontinenta često su poduzimale osvajačke pohode na britansko tlo i pretendirale na englesku krunu, pa i novija povijest bilježi slične nakane i pokušaje. Stoga je Britanija stoljećima posebnu pažnju posvećivala jačanju svoje ratne mornarice, svjesna da se obrambeni rat u njenom slučaju dobiva na moru, a koliko je uspješno postala prestižnom pomorskom silom dokazuje i dičan joj naslov: Gospodarica mora (Mistress of the Seas).

Povijesne prilike

Na početku 19. stoljeća Europa proživljava burno razdoblje, ponajprije zahvaljujući velikim i revolucionarnim promjenama u Francuskoj.

Nakon Revolucije, jakobinske diktature i Direktorija, U Francuskoj je na vlast došao Napoleon Bonaparte, ponovno uspostavio monarhiju i već se 1804. okrunio za cara. Još od 1796. vodio je francuske trupe u osvajačke pohode diljem Europe. Europske države (Engleska, Švedska, Austrija, Pruska, Rusija, Portugal, Kraljevstvo Obiju Sicilija i Turska) sklapaju više protunapoleonskih koalicija, u raznim kombinacijama, u nastojanju da obuzdaju osvajača. To im neće uspjeti, pa će Napoleon osvojiti mnoge zemlje Staroga kontinenta i nakratko njima zavladatai, dok ga konačno ujedinjena Europa ne porazi i protjera na daleki otok Svetu Helenu. No u godini 1805. Napoleon je u punom usponu, iza njega je razdoblje uspješna ratovanja, već je izvojevao sjajne pobjede na kopnu diljem Italije, u povijest su ušle bitke kod Marenga i Hohelindena. Na moru, međutim, taj vojskovođa doživljava poraz već na samom početku svoje osvajačke karijere. Kad je 1798. pošao u vojnu protiv Egipta, ne bi li Englezima presjekao komunikacije s Indijom, na kopnu je pobijedio osvojivši Egipat u kratkom vremenu, no na moru mu je engleska flota nanijela težak poraz kod Abukira, u tzv. «bitki za Nil».

Preko Kanala, u Engleskoj, u to doba vlada kralj George III., a na čelu vlade je premijer William Pitt. Izgubivši nedavno u sjevernoameričkom ratu za kolonije, ali doživjevši snažan polet provedbom industrijske revolucije, zemlja nastoji sačuvati svoj dominantan položaj u svijetu i obraniti kolonijalno carstvo (2, str. 474.). Francusku je revoluciju Britanija blagonaklono prihvatila, no simpatija za «bratstvo, jednakost, slobodu» počela je kopnjati tijekom razdoblja Terora (1, str. 17), za kojega je nova vlast iskazala groznu okrutnost, da bi se sasvim izgubila nakon što je mlada francuska republika hoteći «izvoziti revoluciju», najprije objavila rat Austriji, Sardiniji i Pruskoj, a potom i Engleskoj. Tako započinje iscrpljujuća borba s Francuskom, najprije u revolucionarnom ratu, potom u napoleonskim ratovima, a potrajat će preko dvadeset godina.

Velike pomorske bitke; bitka kod Trafalgara

Na morskim prostranstvima u tom razdoblju između Engleske i Francuske stalno dolazi do sukoba. Najznačajnije bitke odvijale su se kod San Vincenta (3, str. 94), kod Abukira (3, str. 104), te kod Trafalgara (3, str. 120). Ovdje valja spomenuti i bitku kod Kopenhagena u kojoj su Englezi željeli prisiliti Dansku da istupi iz «saveza oružane neutralnosti» (3, str. 116). U sve je četiri bitke Britanija iznijela pobjedu, a u svima je sudjelovao i odlučnu ulogu imao Horatio Nelson.

Horatio Nelson (1758-1805) pridružio se mornarici još kao dvanaestogodišnji dječak (4, str. 49). Sposoban i smion, brzo je napredovao, te je s nepunih dvadeset godina bio kapetan fregate, ubrzo dobio čin kontraadmirala i konačno postao zapovjednikom sredozemne flote. U pomorskim bitkama izgubio je desno oko i desnu ruku. Nakon bitke kod Abukira dobio je plemićku titulu.

Pripremajući se za invaziju Engleske, udružene flote Francuske i Španjolske okupile su svoja 33 linijska broda i 5 fregata u Cadizu (3, str. 125). Doznajući to, pred Cadiz je doplovio Nelson s flotom od 27 linijskih brodova i 4 fregate. Kako brodovljem, tako i naoružanjem i

Ljudstvom francusko-španjolska flota bila je nadmoćna. Kad je udružena eskadra isplovila, 21. listopada 1805., došlo je do sudbonosne bitke kod rta Trafalgara. S Nelsonova admiralskog broda Victory poslan je signal: «Engleska očekuje da će svatko izvršiti svoju dužnost.» Bitka je završila istoga dana sjajnom pobjedom Engleza, no lord Nelson je poginuo.

Odjeci bitke kod Trafalgara

Ne čekajući ishod bitke, Napoleon hita u nova osvajanja prema istoku, uskoro će izvojevati sjajnu pobjedu kod Austerliza. Na vijest o porazu svoje flote izdat će tek kratko saopćenje o gubitku pripisujući ga oluji (8, str.146). O toj se temi pred carem više ne govori. Time je definitivno završio njegov san o prelasku Kanala i desantu na Veliku Britaniju. Francuska nikada više neće ojačati svoje pomorske snage da bi se s njima upustila u velike osvajačke pohode.

U Londonu, radost pobjede zasjenjuje žalost za Nelsonom u tolikoj mjeri da se ne održavaju nikakve javne manifestacije u slavu tog velikog događaja. Tek 9. studenoga odaju se prve počasti i daju nagrade najzaslužnijima, a kasnije dodjeljuju medalje svim sudionicima bitke (1, str. 237). Svom se velikom sinu Britanija dostojno odužila: njegovo je tijelo pokopano u Katedrali sv. Pavla, središnji londonski trg dobiva ime Trafalgar, a nasred njega podiže se golem obelisk s kipom Nelsonovim. Britanija otada s ponosom njeguje uspomenu na svog velikog pomorskog stratega i njegovu presudnu pobjedu.

U literaturi je to herojsko doba, dakako, zabilježeno u mnogim djelima. Napisane su bezbrojne knjige; mnogi su autori, ne samo engleski, opisivali i analizirali tu slavnu bitku s različitim aspektata, stalno iznova pisali biografije lorda Nelsona. I u pjesništvu je ta povijesna bitka ostavila traga, pa tako, primjerice, William Hamilton Drummond piše junačku pjesmu *Battle of Trafalgar*, George Gordon Byron je spominje u svom spjevu *Childe Harold*, Oscar Wilde u podužoj pjesmi *Ave Imperatrix*, a i mnogi drugi više ili manje poznati pjesnici svojim su stihovima pridonijeli uspomeni na nju.

Tri pjesme

Tri pjesme koje sam odabrala i prevela povodom 200. obljetnice bitke kod Trafalgara tri su različita prikaza tog slavnog događaja.

Prva je djelo **Georgea Mereditha** (1829-1909), engleskog romanopisca i pjesnika. Pjesma se zapravo zove *Trafalgar Day*, no kako se pod riječju «day», odnosno, «dan» ovdje podrazumijeva «dan u koji se vodila/dobila bitka kod Trafalgara», to je ovdje prevedena kao «Bitka kod Trafalgara». U njoj je pjesnik ponesen uzvišenim domoljubnim osjećajima, slavi pobjedu i junaka Nelsona, ujedno za njim žali i daje svečano obećanje da će njegov lik biti zvijezda vodilja idućim pokoljenjima u nekim drugim bitkama. Neprijatelj se nigdje poimence ne spominje, no, «Austerlitz» dovoljno jasno govori o kome je riječ. Ovdje je zanimljiva usporedba dviju bitaka. Naime, kad pjesnik ističe kako je bitka kod Trafalgara zasjenila Napoleonovu slavnu pobjedu kod Austerlitz, zacijelo ne želi samo stihom iskazati tu povijesnu činjenicu nego ima na umu i moralni aspekt tog sukoba. Jer, Nelsonova pobjeda kod Trafalgara simbolizira obranu, dok Napoleonova kod Austerlitz ima osvajački karakter, pa u tom smislu Trafalgar daleko nadvisuje Austerlitz.

Bitka kod Trafalgara

On vodi, klik mornara nosi val,
Naše pobjeđuju lađe;
Britanije on je admiral
Dok sunce joj ne zađe.

Britaniji kad brod bje spas,
Na moru mu ravna bilo nije.
Od sudbe gore spasi nas
No tmina noćna dan kad skrije.
I opet u boju širi plamen!
Pobjede se barjak bani!
Ime Nelson, to je znamen
Slobode da nam sviću dani.

Kapetani svoju ulogu znali,
Služili vjerno k'o borci pravi;
Bilo su njegovog srca bili,
Naum im njegov bio u glavi.
Dušmana udri, ranjena spasi,
Na umu im što Nelson reče.
Topovi grme, prolaze časi,
Naprijed u boj, nek bitka teče.

Gle Zavisti gdjeno kroči!
Slavan dan crnina zavi!
Pobjede su suzne oči,
Lovor vijenac tugu slavi.

Tek žaloban stijeg nad odrom
Bje Britanija kad saznade
Da joj, u čast, na moru modrom
Nelson iz groba darak dade.

Duša mu ko zvijezda sinu,
U taj dan na moru slavni;
Trafalgara dim uzvinu
Austerlitz da zatamni.
Ko ljudima starog kova,
Svjetlost će nam ta u vojni
Njegov put pokazat snova:
Nelson bit će poklič bojni.

On vodi, klik mornara nosi val,
Naše pobjeđuju lađe;
Britanije on je admiral
Dok sunce joj ne zađe.

Trafalgar Day

He leads: we hear our Seaman's call
In the roll of battles won;
For he is Britain's Admiral
Till setting of her sun.

When Britain's life was in her ships,
He kept the sea as his own right;
And saved us from more fell eclipse
Than drops on day from blackest night.
Again his battle spat the flame!
Again his victory flag men saw!
At sound of Nelson's chieftain name,
A deeper breath did Freedom draw.

Each trusty captain knew his part:
They served as men, not marshalled kine:
The pulses they of his great heart,
With heads to work his main design.
Their Nelson's word, to beat the foe,
And spare the fall'n, before them shone.
Good was the hour of blow for blow,
And clear their course while they fought on.

Behold the Envied vanward sweep! -
A day in mourning weeds adored!
Then Victory was wrought to weep;
Then sorrow crowned with laurel soared.

A breezeless flag above a shroud
All Britain was when wind and wave,
To make her, passing human, proud,
Brought his last gift from o'er the grave!

Upose the soul of him a star
On that brave day of Ocean days:
It rolled the smoke from Trafalger
To darken Austerlitz ablaze.
Are we the men of old, its light
Will point us under every sky
The path he took; and must we fight,
Our Nelson be our battle-cry!

He leads: we hear our Seaman's call
In the roll of battles won;
For he is Britain's Admiral
Till setting of her sun

Druga pjesma spada u *sea shanties*, ili, *chanties*, dakle, u **mornarske pjesme** koje su mornari pjevali usput, obavljajući na brodu svoje poslove. Pjesma je također prožeta domoljubljem, ponosom i tugom za poginulim vođom, no izričaj joj je jednostavniji, a po naraciji i dužini stiha (četnaesterac) ima sve karakteristike narodne balade. Za razliku od Meredithove, ova pjesma obiluje detaljima. Tako se točno zna tko je neprijatelj; navode se zadnje Nelsonove riječi i opisuje njegova smrt; spominje se broj zarobljenih neprijateljskih brodova, te ime Nelsonova zamjenika.

Nelsonova smrt

Britanija je dugo čekala glas da dođe,
Francuzima ususret kad Nelson s flotom pođe.
I vijest na koncu stiže i širiti se stade:
Francuz je potučen, al' Nelson u boju pade.

Srčanijega vođe još ne vidješe vali;
Pred njegovim su brodom Francuzi drhtat znali.
Sto puta boj je bio, pobjede same broji,
Jednoruk i jednook, ni pakla se ne boji.

Da divna li junaka što palubom tom hodi;
Oko njegov krvca lije, on smjelo bitku vodi.
Al francuski, gle, strijelac tek jednim hicem tada
Dičnom nam admiralu samrtnu ranu zada.

Već hita k njemu doktor, u oćajanju reče:
«Gospodine, moj, žalim što krv vam tako teče!»
«Ma ništa, zbilja, ništa, za mene važno nije,
Za moje se mornare pobrinite što prije.»

A svom će kapetanu: «Kako nam bitka stoji?
Topovi naši grme, a smrt mi čase broji.»
«Zarobismo ih dosta, osamnaest na broju;
Francuzi više neće vlast morem širit svoju.»

Mornari vrli, druzi, svi podignite čaše,
Jer Nelson odan bješe u službi krune naše.
Blagoslov Božji svima što sjećat ga se budu,
Pa floti našoj k tome, i lordu Collingwoodu.
A ti, Engleska, žali, ne skrivaj tugu svoju
Za Nelsonom što hrabro u tom poginu u boju.

Nelson's Death

All Britons long expected, good news from our fleet,
commanded by Lord Nelson, the French for to meet,
till at length the news come over through the country was spread,
that the French were defeated, but Nelson was dead.

He was a bold commander, as sail the ocean wide,
he made the French to tremble with his terrible broadside;
one hundred fights he'd been in, and never once was beat,
though he'd one arm and one eye no power could him defeat.

This bold undaunted hero on the quarter deck he stood,
you would admire his action with the decks a-wash with blood,
but aloft all in the rigging a Frenchman fired a ball,
and that was the cause of our bold Lord Nelson's fall.

Then up steps the doctor in a hurry he did say:
«my Lord indeed I'm sorry to see you bleed this way,»
«no matter, and no matter, whatever about me,
It's to may gallant seamen your first duty should be.»

He called unto his captain: «how does the battle go?
I hear our great guns rattle, oh death is near I know,»
«oh it's eighteen we have captured and our men they are on board,
and we'll blow the French from the ocean my Lord.»

Come all you bold seamen, let the bottle go around,
for Nelson was loyal and true to the crown,
here's God bless all seamen that speak of his good,
and God bless our fleet and the brave Lord Collingwood;
but mourn, England, mourn, oh mourn and complain
for the loss of Lord Nelson that died on the main.

Treća je pjesma **Marriotta Edgara** (1880-1951), scenarista i pjesnika koji je pisao *dittys*, duhovite kratke pjesme što ih je proslavio glumac Stanley Holloway u svojim popularnim monolozima. U njoj nema pretjeranih izljeva uzvišenih osjećaja, velikih riječi o ponosu, slavi i idealima; to je šaljiva pjesmica o običnom, malom čovjeku koji se kao topnik igrom slučaja našao usred povijesne pomorske bitke. U skladu s time, stih joj je kratak, jezik svakodnevan, čak i kolokvijalan, a ritam živahan. U nizu kitica opisuje se zgoda u kojoj je topnik Joe usred topovske paljbe pao u more i svojim hrabrim držanjem zaslužio odličje,

Viktorijin križ. Doduše, Viktorijin križ se u ono doba nije mogao dodijeliti jer je uveden tek 1856., u krimskom ratu, no ta činjenica autoru očito nije smetala da bi postigao cilj, a to je uveseljavanje publike. Uostalom, u pjesmi, Joe i nije dobio medalju nego jaje, što i nije bilo posve zanemarivo u oskudnim uvjetima pomorskog života.

Topnik Joe

Mornarska vam je ovo priča,
O momku vrlu što bijaše
S Nelsonom kod Trafalgara;
Joe Moggeridge, tako se zvaše.

Na brodu je Victory topnik bio,
Pa kad bi počeo ljuti boj,
Joe je marno punio top,
I tako radio poš' o svoj.

Jednoga dana on i Nelson
Izvodili mornarske fore,
Kad evo Ardy, durbin nosi:
«Ma dečki, gledajte more».

A ono na obzorju – brodovi silni;
Gle, flota plovi sve bliže.
Joe, će naglo, al' s poštovanjem:
«'Oracije, dušman nam stiže.»

«U boj nam valja!» kratko će Nelson,
A Joe uz oprez: «Stari, ne hiti!»
«Da bacimo novčić?» predloži Ardy.
'Oracije prista: «Tako će biti!»

I dogovor pade: glava je za,
A pismo protiv – napada, jasno.
I Joe izvuče novčić valjani,
Da sve bi bilo pravo i časno.

Kad novčić pade – eno glave!
U bitku se, znači, odmah hrli.
Tako mi svega, gundža sad Joe,
A Nelson uzbuđeno Ardyja grli.

Zastave hitno iz škrinje van!
Nek' jasna se poruka dade:
«Za Englesku i za narod svoj!»
«Suše ih», posadi na um pade.

Topovi spremni neka budu,
Jer sad će bitka! Al' vidi vraga:
Pucali nisu cijela ljeta,
Po njima plijesan svud i vlaga.

Gunner Joe

I'll tell you a seafaring story,
Of a lad who won honour and fame
Wi' Nelson at Battle 'Trafalgar,
Joe Moggeridge, that were his name.

He were one of the crew of the Victory,
His job when a battle begun
Was to take cannon balls out o' basket
And shove 'em down front end o' gun.

One day him and Nelson were boxing,
The compass, like sailor lads do.
When 'Ardy comes up wi' a spyglass,
And pointing, says "'Ere, take a screw!"

They looked to were 'Ardy were pointing,
And saw lots o' ships in a row.
Joe says abrupt like but respectful,
"'Oratio lad, yon's the foe."

'What say we attack 'em?' says Nelson,
Says Joe 'Nay lad, not today.'
And 'Ardy says, 'Aye, well let's toss up.'
'Oratio answers 'Okay.'

They tossed... it were heads for attacking,
And tails for t'other way 'bout.
Joe lent them his two-headed penny,
So the answer was never in doubt.

When penny came down 'ead side uppards,
They was in for a do it were plain,
And Joe murmured 'Shiver me timbers.'
And Nelson kissed 'Ardy again.

And then, taking flags out o' locker,
'E strung out a message on high.
'T were all about England and duty,
Crew thought they was 'ung out to dry.

They got the guns ready for action,
And that gave 'em trouble enough.
They 'adn't been fired all the summer,
And touch-holes were bunged up wi' fluff.

Joeov top ti je prava stvar!
Tanad mu nije baš tako mala.
Ma kakva lopta za dječju igru!
Po trijest kila – nije to šala!

Dv' je najveće kugle zgrabi Joe;
Nek' bude duplo, pa što Bog dade.
Dušmansko uto doleti tane,
Baš na bačvu baruta pade.

Božje mi sile, strašan prasak
Topnike sve redom zgrane;
Izbaci Josepha s broda van,
Pod svakom mu rukom po tane.

Noštromo dojuri u taj čas,
«A gdje nam je Joe?» dahne:
«Eno ga uze taneta dva
I ode da malo predahne.»

«Hoće li dugo?» pita kapo,
A topnik veli: «Ode skokom.
Bude li tako brzao natrag,
Eto ga tu dok trepneš okom.»

Naš Joe u burnome moru
S valima boreć se pliva,
Dok žestoka vodi se bitka,
«Hej, spuštajte barku», doziva.

Čas tone u more to sinje,
Čas izroni, lako mu nije;
Pa gore i dolje sveudilj,
A družba na brodu se smije.

A njemu je već svega dosta,
Pa zadnjim snagama zine:
«Ako mi spas ne dođe,
Tanad će u morske dubine!»

Na koncu ga spasio Nelson.
«Viktorijin križ mu se daje!»
Al kako mu ne bje pri ruci,
Za nagradu dadne mu – jaje.

A nakon slavne te bitke,
Kad brod je vezan uz gat,
Svome su Joeu mornari
Kupili mramorni sat.

Joe's cannon, it weren't 'alf a corker,
The cannon balls went three foot round.
They wasn't no toy balloons either,
They weighed close on sixty-five pound.

Joe, selecting two of the largest,
Was going to load double for luck.
When a hot shot came in thro' the porthole,
And a gunpowder barrel got struck.

By gum! there weren't 'alf an explosion,
The gun crew were filled with alarm.
As out of the porthole went Joseph,
Wi' a cannon ball under each arm.

At that moment up came the 'Boat-swine'
He says 'Where's Joe?' Gunner replied...
'E's taken two cannon balls with 'im,
And gone for a breather outside.'

'Do y' think he'll be long?' said the 'Boat-swine'
The gunner replied, 'If as 'ow,
'E comes back as quick as 'e left us,
'E should be 'ere any time now.

And all this time Joe, treading water,
Was trying 'is 'ardest to float.
'E shouted thro' turmoil of battle,
'Tell someone to lower a boat.'

'E'd come to the top for assistance,
Then down to the bottom he'd go;
This up and down kind of existence,
Made everyone laugh... except Joe.

At last 'e could stand it no longer,
And next time 'e came to the top.
'E said 'If you don't come and save me,
I'll let these 'ere cannon balls drop.'

'T were Nelson at finish who saved him,
And 'e said Joe deserved the V.C.
But finding 'e 'adn't one 'andy,
'E gave Joe an egg for 'is tea.

And after the battle was over,
And vessel was safely in dock.
The sailors all saved up their coupons,
And bought Joe a nice marble clock.

ZAKLJUČAK

Veliki povijesni događaji oduvijek su ostavljali dubok trag u kolektivnoj svijesti čovječanstva. Znamenita pomorska bitka kod Trafalgara, koja se vodila za obranu domovine, ispunila je Britance zahvalnošću i ponosom. Ta pomorska nacija znala je dostojno sačuvati uspomenu na svoje zaslužne junake. Tako su i mnogi pjesnici, nadahnuti legendarnom bitkom, pretočili svoje domoljubne osjećaje u stihove i ostavili ih u baštinu budućim pokoljenjima.

LITERATURA

- [1] Bennett, Geoffrey, *The Battle of Trafalgar*, Pen & Sword Military Classics, 2004
- [2] Opća enciklopedija, sv 8, Jugoslavenski leksikografski zavod, Zagreb, 1982.
- [3] Prikrić, Boris, *Tri tisuće godina pomorskih ratova*, sv. 2., Nakladni zavod Znanje, Zagreb, Otokar Keršovani, Rijeka, 1980.
- [4] Sugdeon, John, *Nelson, A Dream of Glory, 1758-1797*, Henry Holt and Company, LLC, New York, 2004
- [5] www.ageofnelson.org/pdf/Shanties.pdf
- [6] www.globusz.com/ebooks/MeredithPoems3
- [7] www.oldpoetry.com
- [8] Zierer, Otto, *Von Korsika nach St. Helena*, Wilhelm Heyne Verlag, München, 1969

Summary

THE BATTLE OF TRAFALGAR IN POETRY

Honouring the 200th anniversary of the Battle of Trafalgar

The Battle of Trafalgar belongs to the most significant battles in the history of naval wars. In the battle, which was fought on 21st October 1805, the British fleet defeated the combined fleets of France and Spain. The fleet commander Admiral Nelson was mortally wounded in the course of the battle. This victory saved Britain from invasion and established British naval supremacy for more than 100 years.

Honouring the 200th anniversary of the Battle of Trafalgar, this paper presents translations of three poems dedicated to this glorious historical event. Two poems, Trafalgar Day and Nelson's Death, celebrate the victorious battle and mourn Nelson's death, while the third, Gunner Joe, in a humorous way describes events related to the battle.

Key words: naval battle, fleet, anniversary, translation, poem

*Faculty of Philosophy Rijeka
Omladinska 14, 51000 Rijeka
Croatia*